

Lucia Nimcová: O umírání

Lucia Nimcová vydala v Římě knihu, ve které pokračuje v práci oficiálního fotografa z 80. let v Humenném na Slovensku. Zjistíte z ní nejen jak se drží dojičky za ruce, nebo jak se fotí hrdinové socialistické práce, ale ledacos i o přítomnosti. Skvělý projekt.

„Vždycky jsem si říkala, že kromě oficiálních fotografií někde musejí existovat fotografie, které popisují tehdejší život jiným způsobem. Třeba ironičtějším nebo živějším,“ vysvětluje proč se vůbec začala zabírat fotografiemi z archívu. Nebyl v tom z počátku žádný plán. „Občas jsem narazila na fotografii, která mě něčím zaujala, a tak jsem si ji jen tak neskenovala, abych se na ni mohla později podívat a najednou jsem zjistila, že jich neustále přibývá a já na ně musím myslet. Dívala se na ně, řadila si je, vybírala.“ Celý tento proces probíhal v holandském Amsterdamu, kde je Lucia na dvouleté stáži na Rijksakademie van Beeldende. Fotografie ji tak zvláštním způsobem spojovaly s domovem i minulostí.

„Zkoušela jsem projít archivy amatérských fotografů, ale nakonec jsem nejzajímavější fotky paradoxně našla v oficiálním archívu,“ říká Lucia Nimcová. „Juraj Kamer, který je fotil, měl pro mě úplně nepochopitelný způsob focení. Vůbec nepřemýšlel jak fotí a vlastně ani co fotí. Jeho přístup byl tak odlišný od mého přístupu, kdy neustále všechno zkoumám a vím přesně, proč se nakonec rozhodnu pro určitý záběr, kompozici, světlo, přesto tam ale byly fotografie, které se mě něčím líbily. Byly tak špatné, až byly skvělé,“ Lucie se rozhodla, že bude v jeho práci pokračovat. „Chtěla jsem se naučit jeho fotografický jazyk, porozumět jak k fotografii přistupuje. Jemu sice bylo všechno jedno, ale já přesto v jeho fotografiích vnímala světlo i kompozici. Byly sice proti všem pravidlům, ale nějaká vnitřní pravidla přece jen měly.“

Za projekt Unofficial získala Lucia Nimcová v Římě první místo ve Fotografia Baume & Mercier Award, která ji umožnilo vydat v Itálii k projektu také knihu. Vlastně knihy dvě, zato v jednom boxu. Jedna obsahuje fotografie vybrané z archívu, druhá aranžované fotografie Lucie Nimcové z dnešního Humenného focené v duchu archívu a s lidmi, kteří na archívních fotografiích vystupují.

„Celou dobu práce na projektu jsem měla pocit, že fotografie úplně nezachycuje to, co bych zachytit chtěla,“ vysvětluje Lucia, proč k projektu natočila také video Exercising. „Při focení jsem lidi obsazovala do určitých situacích. Ty situace pro mě byly něčím symbolické a jejich focení také provázel docela zajímavý průběh, výsledkem focení ale bylo vždy jen políčko fotografie. Přemýšlela jsem, že budu situace zachycovat i kamerou,

ale nakonec jsem se rozhodla natočit jen jedno speciální video, ve kterém budou lidé z fotografií před kamerou cvičit. Celý život s těmi lidmi někdo cvičil, říkal jim, co mají dělat, a tak jsme je poprosila jestli by mi také nezacvičili. A oni mi zacvičili, i když to třeba od dětství nedělali. Jejich pohyb je vlastně vzpomínkou na něco, co často zažili jen ještě jako děti, nebo okamžitou inspirací.?

Je fascinující se na video dívat, stejně jako na fotografie. Zvláštní, jak mizí pocit, že se díváte na minulost, která se vás už netýká. Jsou směšné, ale zároveň děsivě osobní. „Ten projekt je pro mě asi ze všeho nejvíc o umírání. Lidé na snímcích byly v určité době důležití, rozhodovali o jiných lidech, byli hrdiny. V jejich cvičení je i kus sebeironie. Cvičili a dělali si legraci sami ze sebe. Minulost ze snímků Juraje Kamera jsem sama zažívala a když se do Humenného vracím stále ji strašně moc vnímám.“ Je tam opravdu nebo si ji jen neseme ve svých představách? Oficiální fotograf Juraj Kamer je stále oficiálním fotografem, i když dnes oficiální dění více natáčí na video než fotografuje. K věcem, které natáčí stále nemá žádný vztah. „Lucia pochop, že jsem tou fotografií opravdu nic nemyslel. Ten pán byl na schůzi stejně znuděný jako ti ostatní. Bylo jedno, co vyfotím.“

Jiří Macek

07/2008